

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Številka: 002-01/17-3/
Ljubljana, 4. 4. 2017

EPA 1845-VII

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05-uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US in 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M N E N J E

k Letnemu poročilu o izvajanju ukrepov Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2017 v letu 2015

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 93. seji 3. aprila 2017 obravnavala Letno poročilo o izvajanju ukrepov Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2017 v letu 2015 (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija **se je seznanila** s poročilom, pri čemer so ji bili predstavljeni tudi podatki za leto 2016.

V okviru Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije je bil za leto 2015 v okviru 1. instrumenta objavljen 7. javni razpis v višini 2 mio evrov za spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest. Izvajalo se je 12 projektov začetnih investicij, izplačanih pa skoraj 1,9 mio evrov. Lani je bil objavljen še en razpis za leti 2016 in 2017 v višini 6,3 mio evrov. Rezultat lanskega razpisa je 27 projektov in izplačil v višini 2,5 mio evrov. Po vsebini in obsegu finančnih sredstev je 1. instrument najpomembnejši. V okviru 2. instrumenta »Spodbujanje razvoja človeških virov« je 2015 Slovenski podjetniški sklad objavil javni razpis za spodbude za zagon podjetij za vsa problemska območja z visoko brezposelnostjo, pri čemer so bile za območje izvajanja zakona dodeljene subvencije za 20 novoustanovljenih podjetij v višini 369.289 evrov. Ta instrument se je izvajal tudi lani, ko so bila za vsa problemska območja z visoko brezposelnostjo razpisana sredstva za leto 2016 in 2017 v višini 3,2 mio evrov. V okviru tega instrumenta so se lani izvajale aktivnosti v okviru aktivacije mladih talentov - program za razvoj poslovnih idej in njihov preizkus v praksi. Izplačanih je bilo 100.000 evrov. Prav tako je bil objavljen razpis za vključevanje diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij. Odobrenih je bilo 7 vlog. V okviru 3. instrumenta »Socialno podjetništvo« je bil februarja 2015 objavljen nov javni razpis za spodbujanje projektov socialnega podjetništva v Pomurski regiji. Za leto 2015 je bilo razpisanih 300.000 evrov. Odobrena in izplačana je bila le ena vloga v skupni višini 5.778,00 evrov. Kot je pojasnil predstavnik Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, je socialno podjetništvo strateški projekt Vlade in

glede na slabe izkušnje v Pomurju se iščejo nove rešitve na območju države. Verjetno je za neuspeh tega razpisa delna krivda tudi na strani države, na drugi strani pa se ugotavlja, da prijavitelji ne razumejo pojma socialnega podjetništva, saj si večina želi pokriti stroške dela za čas poteka projekta, čeprav je cilj trajnejše delovanje projektov in ne le za obdobje prejemanja sredstev. V okviru Programa Pomurje 2015 je bilo ustvarjenih do konca 2015 1309 zaposlitev, ki se nanašajo na razpise instrumenta 1, tri razpise iz instrumenta 3 in aktivnosti v okviru instrumenta 4, ki so pripeljale do novih investicij (več v tabeli 11, kjer so prikazani kazalniki za spremljanje programa).

V okviru 4. instrumenta »Promocija regije« je 2015 aktivnosti izvajala RRA Mura. Pripravljena je bila ponudba regije potencialnim investitorjem, izvedena promocija regije kot lokacije za investitorje na različnih dogodkih doma in v tujini, skupna promocija blagovnih znamk podjetij iz pomurske živilsko-predelovalne industrije. V okviru internacionalizacije pomurskega gospodarstva je bila izvedenih vrsta dogodkov, npr. poslovni dogodek v Ingolstadt, dogodek v Nürnbergu, the great British show v Londonu, sejem v Linzu, EXPO Milano, sejem Eurobike v Friedrichshafnu, sejem AGRA v Gornji Radgoni. Ker je prišlo do zamenjave RRA, je bilo 2016 manj aktivnosti, ki pa se bodo ponovno okrepile verjetno v letu 2017. V okviru 5. instrumenta »Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji« je bilo 2015 izplačanih 159.576 evrov za izvajanje nalog RRA.

Davčne olajšave za zaposlovanje je 2014 koristilo 36 davčnih zavezancev in 28 zavezancev 2015. Davčne olajšave za investiranje je 2014 koristilo 290 davčnih zavezancev in 2015 249 davčnih zavezancev. Spodbude za poslovanje je 2015 koristilo 22 podjetij, ki so zaposlila 28 prikrajšanih delavcev. Delodajalcem, ki so z vlogo za povrnitev prispevkov pridobili pravico do povrnitve stroškov zaposlitve, je bilo za 2015 skupaj priznано in izplačano 84.353 evrov. Leta 2014 zaključeni projekt Medpodjetniški izobraževalni center je 2015 nadaljeval z aktivnostmi na področju izobraževanja in usposabljanja v regiji, ki jih regija nujno potrebuje. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je 2015 zaključilo izvajanje Programa razvoja podeželja 2007–2013. Leta 2015 novih razpisov ni bilo, izvajalo se je le izplačevanje nepovratnih sredstev za zaključene projekte preteklih razpisov, in sicer v višini okoli 9,6 mio evrov.

Kot je pojasnil predsednik Sveta Pomurske razvojne regije, je izvajanje razvojnih ukrepov pripomoglo k boljšemu in stabilnejšemu stanju v regiji. K temu je direktor Pomurske gospodarske zbornice dodal, da je imelo Pomurje leta 2011 9.000 delovnih mest, ki niso dosegla dodane vrednosti v višini 20.000 evrov (sredstev za razvoj podjetja nimajo), leta 2015 je bilo takih delovnih mest še 3.000 (ustvarjajo 13 mio evrov čiste neto izgube), kar predstavlja 20 % vseh delovnih mest v regiji, ki jih je nujno prestrukturirati. Hkrati je v Pomurju več kot 7.000 delovnih mest z dodano vrednostjo več kot 35.000 evrov (ustvarijo 40 mio evrov čistega dobička), ki zagotavljajo normalen razvoj. Nove investicije v regiji ponujajo nova delovna mesta z več dodane vrednosti, ki jih regija potrebuje za nadaljnji razvoj.

Komisija ponovno ugotavlja, tako kot v preteklih letih, da je zakon o razvojni podpori bistveno pripomogel k izboljšanju kazalcev gospodarske razvitosti Pomurske regije, vendar pa splošna gospodarska situacija še zmeraj zahteva izvajanje ukrepov razvojne podpore. Zato je komisija že drugič podprla podaljšanje veljavnosti zakona,

ki ureja dodatne ukrepe za spodbujanje razvoja Pomurske regije. Pri tem komisija pričakuje, da se bodo predvidena finančna sredstva učinkovito porabljala.

Komisija opozarja na rezultat javnega razpisa za spodbujanje projektov socialnega podjetništva v Pomurski regiji v okviru 3. instrumenta Programa Pomurje 2015, saj je na razpis 2015 v vrednosti 300.000 evrov prispelo le 6 vlog in le ena je bila odobrena v višini 7.778 evrov. Ne glede na podatek, da je bil odziv na letošnji javni razpis za spodbujanje socialnega podjetništva, ki se financira iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, boljši (od 120 vlog je bilo iz Pomurske regije (brez UE Ormož) odobrenih 20), se komisija sprašuje, kje so vzroki za slab odziv prijaviteljev in tudi zavrnitev veliko vlog. Že ob obravnavi poročila za leto 2014 je komisija izpostavila morebitno nerazumevanje pojma opravljanja dejavnosti socialnega podjetništva ter poudarila pomembnost ozaveščanja ljudi o delovanju socialnega podjetništva, ki razvija nove možnosti zaposlovanja.

Problem dolgotrajne brezposelnosti je v Pomurski regiji še zmeraj pereč, kar nakazuje tudi obseg socialnih transferov, ki ne upadajo. V zvezi s tem komisija pogreša zasebne pobude ali pobude nevladnih organizacij za pripravo programov za težje zaposljive in socialno izključene skupine. Glede na to, da Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti vodi program socialne aktivacije dolgotrajno brezposelnih z namenom usposabljanja dolgotrajno brezposelnih za trg dela, se postavlja vprašanje njegove povezanosti z instrumentom socialnega podjetništva, ki se izvaja v Pomurski regiji. Ko bodo dolgotrajno brezposelni v programu resornega ministrstva pridobili pričakovane socialne in zaposlitvene kompetence, je namreč nujno, da imajo v Pomurski regiji na voljo možnosti za dolgotrajnejše oblike zaposlitve. Če te povezanosti ni, lahko govorimo o nesmotrni porabi sredstev tako za programe socialne aktivacije kot za projekte socialnega podjetništva v Pomurski regiji. V zvezi s tem komisija ugotavlja, da ima odsotnost druge ravni lokalne samouprave vpliv na (ne)učinkovitost delovanje državnih institucij na regionalni ravni, saj so kljub še tako dobremu medsebojnemu sodelovanju in dogovarjanju na koncu odgovorne svojim centrom, ki pa so oddaljeni od dogajanja na terenu in manj odzivni na razvojne izzive regij. To je še en dokaz več o nujnosti vzpostavitve pokrajin kot nosilk regionalnega razvoja in uresničevanja njihovih razvojnih potreb.

Komisijo je tudi zanimalo, ali je bila opravljena revizija glede morebitnih nepravilnosti pri porabi sredstev zaradi preteklega neustreznega ravnanja takratnega vodje začasne pisarne Vlade v Pomurski regiji in nekdanjega direktorja RRA Mura. Po njenem mnenju bi morala oba odgovarjati za morebitno ugotovljene nepravilnosti, saj je to nenazadnje povezano tudi z zaupanjem prijaviteljev na javne razpise. Postavlja se tudi vprašanje upravičenosti aktivnosti na različnih mednarodnih dogodkih, ki jih je v preteklosti izvajala RRA Mura, saj iz poročila ni moč razbrati, kakšne učinke so imele na izboljšanje gospodarske slike Pomurske regije.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Jernej Verbič.

Sekretarka
Meta Štembal, l.r.

Predsednik
Jernej Verbič, l.r.